

Kolumni
Kimmo Kainulainen

Tuulivoima-aloitteen käsittelystä

Suur-Savon Sähkön tuulivoiman rakentamiseen liittyvä kaava-aloite on herättänyt Kangasniemellä kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja muiden sidosryhmien kesken ymmärrettävästi paljon keskustelua. Keskusteluissa esille nousseet huolenaiheet ovat liittyneet mm. tuulivoiman ympäristövaikutuksiin, omaisuuden arvoon, maanomistajien oikeuksiin sekä kunnan vetovoimaan luonnonläheisenä ja rauhallisena vapaa-ajan alueena. Kaikki näkökulmat ovat tärkeitä, ja niihin on suhtauduttava vakavasti. Kunnanjohtajana haluan edistää kaikin mahdollisin laillisin keinoin kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden hyvinvointia ja hyvän elämän edellytyksiä.

Pidän myös erittäin tärkeänä, että tuulivoiman vaikutusten osalta päätökset nojautuvat laaja-alaiseen ja puolueettomaan tiedon tuottamiseen. Ei ole olemassa kunnan etua ilman kunnassa toimivien kuntalaisten etua. Tuulivoima näyttää kuitenkin jakavan kuntalaisten mielipiteitä voimakkaasti. On tärkeää, että erilaiset näkökulmat huomioidaan ja niitä kunnioitetaan. Laajasta ja monipuolisesta keskustelusta ja tiedosta löytyy sitten se pohja, johon päätökset voivat nojautua.

Itse olisin mielelläni aktiivisempi osapuoli tuulivoima-aloitteen käsittelyssä ja arvioinnissa. Jouduin kuitenkin jäävämmään itseni kunnanhallituksen ja -valtuuston kokouksissa 5.6.2023 ja 12.6.2023. Esteellisyyteni asian valmistelun ja käsittelyn osalta johtui siitä, että minut oli valittu 23.5.2023 Suur-Savon Energiasäätiön valtuuskunnan jäseneksi. Energiasäätiöllä ei ole suoraa yhteyttä Suur-Savon sähkön päätöksentekoon, mutta silti oikeusoppineiden mukaan hallintolakia tiukasti tulkiten minun kannatti jäävää itseni ns. varovaisuusperiaatetta noudattaen. En siksi voi ottaa suoraan kantaa Kangasniemen tuulivoima-aloitteen käsittelyyn siten, että se ohjaisi päätöksentekoa. Asian valmistelusta vastaavat nyt kunnan viranhaltijoiden osalta hallintojohtaja ja tekninen johtaja.

Kunta on järjestänyt vajaan vuoden aikana – ennen Suur-Savon Sähkön aloitetta – kolme yleisötilaisuutta tuulivoimaan liittyen. Niiden lähtökohtana oli vuonna 2022 valmistunut kuntastrategia, jonka mukaan kunta etsii uusia energiatuotannon vaihtoehtoja. Linjaus perustuu osin kunnan ilmasto-ohjelmaan, joka tähtää hiilineutraalisuuteen vuoteen 2035 mennessä. Kyseisissä tuulivoiman yleisötilaisuuksissa on käyty laajaa keskustelua tuulivoiman vaikutuksista sekä tuulivoimapotentiaalisista alueista Kangasniemellä. Kuntalaisia ja vapaa-ajan asukkaita on haettu osallistua alusta alkaen tuulivoiman ympärillä käytävään keskusteluun, ja näin varmasti toimitaan myös jatkossa.

Keskustelun aika onkin juuri nyt, sillä Suur-Savon Sähkön kaava-aloitteen käsittelyn yhteydessä valmistellaan normaalit kaavaprosessiin liittyvät osallistumis- ja arviointisuunnitelmat, järjestetään asiaan kuuluvat kuulemismenettelyt ja lausuntokierrokset, selvitetään ympäristövaikutukset jne. Vasta tämän monivaiheisen prosessin ja tiedonkeruun myötä selviää, onko Kangasniemen Huuhtimäen alue sovelias tuulivoimatuotannolle.

Viime kädessä tuulivoimarakentamista ohjaavasta osayleiskaavasta päättää aikanaan kunnanvaltuusto. Perustuslakiin kirjatun kunnallisen itsehallinnon periaatteen mukaan siis vaaleilla valitut valtuutetut ottavat loppujen lopuksi laaja-alaiseen tietoon ja valmisteluprosessiin perustuen kantaa siihen, hyväksytäänkö tuulivoiman mahdollistama kaava vai ei.

Vaikka tuulivoimaan liittyy Kangasniemellä erilaisia intressejä, on meidän kunnioitettava tässäkin asiassa ja päätöksenteossa demokratian periaatteita. Samalla on hyvä ja tärkeää että tuulivoimasta keskustellaan monipuolisesti – ilman syytelyä ja osoittelua. Oleellista on se, että päätökset perustuvat vallitseviin tosiasioihin yleinen ja yksityinen etu huomioiden. Uskon, että kaikilla on kuitenkin sama päämäärä – Kangasniemen elinvoiman ja tulevaisuuden turvaaminen.

Kirjoittaja on Kangasniemen kunnanjohtaja